

รายงานการศึกษา

ผลการถ่ายโอนภารกิจด้านป่าชุมชนสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา : บ้านรางบัว หมู่ที่ 6 ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง
จังหวัดราชบุรี

โดย

นายนริศ อาจัญญกรณ์

นักวิชาการป่าไม้ 5

โครงการกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2544

สำนักงานป่าไม้จังหวัดราชบุรี กรมป่าไม้

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการกระจายอำนาจด้านการบริหารและจัดการป่าชุมชนสู่ท้องถิ่น โดยศึกษารูปแบบ วิธีการ กระบวนการ ถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารและจัดการป่าชุมชนสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานของพื้นที่นำร่อง

การศึกษานี้ได้ศึกษาจากประชาชนบ้านรางบัว หมู่ที่ 6 ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ด้วยวิธี Systematic Random Sampling จำนวน 137 ครั้วเรือน จากประชากร 196 ครั้วเรือน ด้วยระดับความน่าจะเป็น 95 % โดยทำการศึกษาระหว่างเดือน ตุลาคม 2543 ถึง กันยายน 2544 โดยได้เก็บข้อมูลที่ตอบกลับมาจำนวน 137 ราย เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบข้อมูล Normal Distribution การทดสอบค่าคงที่ (t-test) ไคว์สแควร์ และ one way anova

ผลการศึกษาพบว่า

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง 137 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับ ป.4 - ป.7 สถานภาพสมรส มีสมาชิกในครั้วเรือน 5 - 9 คน การถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเอง ซึ่งมีขนาดน้อยกว่า 15 ไร่

การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ถึงการมีป่าชุมชน โดยทราบจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/เพื่อนบ้าน/อบต. และเจ้าหน้าที่ป่าไม้ สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์ (ร้อยละ 65.7) และได้รับประโยชน์ (ร้อยละ 34.3)

รูปแบบ วิธีการ และการถ่ายโอน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการผลประโยชน์ป่าชุมชน เห็นด้วยที่ป่าชุมชนไม่ได้ให้ประโยชน์ต่อประชาชนและป่าชุมชนสร้างความขัดแย้งในชุมชน เห็นด้วยที่ อบต. เป็นผู้ดูแลในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับป่าชุมชน และไม่เห็นด้วยที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นผู้บริหารจัดการด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับป่าชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับป่าชุมชน พบว่า ก่อนเริ่มโครงการ ปี 2543 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การจัดสรรผลประโยชน์ และการประเมินผลกิจกรรมป่าชุมชน อยู่ในระดับน้อย แต่ภายหลัง ปี 2543 พบว่าได้มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยด้านต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยความเชื่อมั่นได้ 95 %